

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2009/14244
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 101120/2009
Klassering: 223
Saksbehandler: Dag Willien Eriksen

Møtebok

Behandlet av Formannskapet	Møtedato 01.10.2009	Utvalgssaksnr. 183/09
-------------------------------	------------------------	--------------------------

Tilførsel av aksjekapital til Opplev Fredrikstad

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler formannskapet å fatte slikt vedtak:
Fredrikstad kommune deltar i Opplev Fredrikstad sin planlagte emisjon med inntil kroner 300.000. Midlene tas fra kommunens næringsfond som pr i dag har en saldo på 10,4 millioner kroner. Det forutsettes å være et mål for emisjonen at det offentliges relative andel i selskapet ikke økes.

Fredrikstad, 28.09.2009

Sammendrag

Opplev Fredrikstad har siden oppstart i 2003 utviklet seg til å bli et stort og betydningsfullt destinasjonsselskap som arbeider innenfor et bredt felt. Selskapet har en aksekapital på drøye 100.000 kroner og et budsjett på nærmere 9 millioner kroner. Opplev Fredrikstad har siden oppstart levert gode resultater og har sørget for å bruke alle tilgjengelige midler i å markedsføre byen internt og eksternt. Opplev Fredrikstad høster i dag stor anerkjennelse for sitt arbeid både lokalt, regionalt og nasjonalt. I flere år har likviditeten i selskapet vært en av hovedutfordringene.

I dag står Opplev Fredrikstad overfor en situasjon hvor likviditeten er så alvorlig at man snart ikke klarer å sikre driften av selskapet. De økonomiske rammene er trange og man har en meget lav kapitalbase (aksjekapital). Det er viktig for selskapet å sikre seg en høyere aksjekapital og det er derfor tatt initiativ til en emisjon. I emisjonen er det ønskelig å få inn mellom 500.000 og 600.000 kroner.

Rådmannen anbefaler at Fredrikstad kommune, gjennom å delta i emisjonen, bidrar til å sikre fortsatt drift av selskapet. Øvrige eiere og eventuelt nye, forutsettes bidra til at man når et minimum på 500.000 kroner i ny kapital.

Vedlegg

ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Notat til aksjonærene: Opplev Fredrikstad AS – resultat og prioriteringer 2003-2009

Saksopplysninger

Opplev Fredrikstad AS ble etablert i november 2003. 2009 er således selskapets sjette driftsår. Fredrikstad kommune er den største offentlige eieren i selskapet (med ca 30% eierandel), mens Sentrum BA er den største private eieren. I 2007 kom også Hvaler kommune med på eiersiden. Selskapet mottar årlig i overkant av 3 millioner kr i bidrag fra aksjonærene. Den kommersielle omsetningen kommer i tillegg og ligger på 6-7 millioner kroner årlig. Alle inntekter pløyes tilbake i selskapet med tanke på økt aktivitet, slik at det hvert år styres mot et 0-resultat.

Bakgrunnen for å etablere et destinasjonsselskap for Fredrikstadregionen var behovet for en mer koordinert og profesjonell vertskaps-, markedsførings- og utviklingsinnsats på reiselivssiden. Det tidligere destinasjonsselskapet for region Nedre Glomma, Borg destinasjon AS, ble nedlagt i 2001 og det ble etter hvert et åpenbart behov for å etablere en ny virksomhet som kunne ta ansvar for turistkontordrift, markedsføring og sentrale vertskapsfunksjoner. Det var Fredrikstad Utvikling som tok initiativ til etableringen og følgende står å lese i deres årsberetning for 2003:

”Etter at Borg Destinasjon ble nedlagt, var Fredrikstad uten en aktiv og samlende reiselivsorganisasjon. FU engasjerte seg sterkt i arbeidet med å etablere en ny organisasjon, og ledet prosessen fram til selskapet var formelt stiftet. På høsten 2003 ble Opplev Fredrikstad stiftet som et eget AS med eiere fra både Fredrikstad kommune og det private næringsliv. Opplev Fredrikstad skal være både et destinasjonsselskap, drive turistkontor, og skape aktivitet og handel i byen.”

Opplev Fredrikstad har siden oppstart levert resultater som ligger i nærheten av balanse. Økonomi er allikevel et meget vanskelig område for en aktør som skal jobbe for det offentlige samtidig som man bidrar til at Fredrikstads kommersielle aktører markedsføres på best mulig måte. På tross av det gode formålet har det helt siden oppstart vært vanskelig å få bredden i næringslivet i Fredrikstad til å stille opp som aksjonærer i et selskap som jobber for deres felles beste. I Fredrikstad og på Hvaler har vi derfor en rekke gratispassasjerer som ikke bidrar til fellesgodene eller fellesmarkedsføringen. Dette er en betydelig utfordring for Opplev Fredrikstads økonomi, men også for de kommersielle aktørene som faktisk er med og betaler. En manglende finansiering av destinasjonsselskapet gjør at selskapet store deler av tiden blir tvunget til å løpe etter penger der de finnes, slik at man ikke får bygget seg en faglighet og et handlingsrom til å kunne ta i mot bestillinger og levere godt på det. Erfaringer fra resten av landet viser at de destinasjonsselskapene som klarer seg best, er de som har en solid grunnfinansiering og dermed armrom nok til å drive kommersiell virksomhet i samarbeid med regionens øvrige aktører, i tillegg til de ikke-kommersielle tjenestene som man utfører for det offentlige.

Situasjonen i selskapet er meget alvorlig når man i tillegg til gratispassasjerene sliter med å få inn de nødvendige bidragene fra aksjonærene og samarbeidspartnerne. Vi ser nå en utvikling hvor selv de som er med ikke betaler for de tjenestene man er med å drar nytte av. Dersom aksjonærene ikke slutter opp om selskapet gjennom drifts- og markedstilskudd, kjøp av tjenester og finansiering av kapitalbehovet, vil ikke Opplev Fredrikstad kunne sikre en videre drift. Med en høyere kapitalbase (egenkapital) vil man kunne håndtere de økonomiske svingningene på en bedre måte.

Hvis man ikke får til en økt kapitalbase vil det kunne bli nødvendig å avvikle selskapet. Uten et destinasjonsselskap må innsatsområdene ivaretas på annet vis. Fellesgoder i reiselivsnæringen kan betales av ulike aktører. I så tilfelle må man etablere en ny organisasjonsform hvor andre aktører må ta ansvar. Eksempler kan være at:

- *Bedriftene betaler litt hver* gjennom samarbeidsavtaler mellom reiselivsbedriftene, hvor slike modeller kan spenne fra uformelt og uforpliktende til formelt og forpliktende

samarbeid. Problemet med samarbeidsavtaler er at de ikke løser gratispassasjer- og prioriteringsproblemer.

- *Den ledende bedriften betaler alt* gjennom en såkalt corporate-modell, det vil si ved å "internalisere" kostnader og gevinster hos én aktør slik at fellesgodeproblemet blir borte. I så fall bør reisemålet være relativt konsentrert og ha en geografisk kjerne for at det skal lønne seg å ha kontroll over arealene. Denne modellen benyttes først og fremst på skidestinasjoner med en ukomplisert eierstruktur.
- *Myndighetene betaler alt* ved at offentlige myndigheter tar ansvaret for å finansiere, men ikke nødvendigvis produsere, fellesgodene. Myndighetene bidrar allerede med relativt store summer til fellesgodeproduksjon for reiselivsnæringen, og andelen er i realiteten enda større, fordi en del kommuner utfører fellesoppgaver for næringen innenfor sin egen administrasjon. Fordelen med at myndighetene finansierer fellesgodene er at gratispassasjerproblemet blir løst. Ulempen er at dette kan svekke markedsorienteringen og koblingene mellom bedrifter og fellesgodeprodusent. De fleste større reisemål i Norge har en blanding av disse tre løsningene.
- *Samarbeidsavtaler* hvor de fleste bedrifter bidrar litt, men én eller noen få bedrifter bærer den største børen, og myndighetene er også med på spleiselaget. Det handler t ikke bare om hvor pengene kommer fra men hvordan finansieringsmodellen er utformet, som avgjør om man lykkes med å løse fellesgodeproblemet

Før man eventuelt kan opprette en ny driftsorganisasjon basert på en av de beskrevne modellene må man eventuelt sørge for en styrt avvikling av det eksisterende selskapet. Dette er aksjonærenes ansvar. Fredrikstad kommune må således ta en aktiv rolle i dette. I den grad man ikke klarer å få resterende, eller nye, eiere med på en emisjon kan dette bli resultatet. For å få til en vellykket emisjon ser Fredrikstad kommune det som en forutsetning at man får med andre aksjonærer enn kommunen.

Økonomiske konsekvenser

Uansett løsning vil utfallet få økonomiske konsekvenser for Fredrikstad kommune. En styrt avvikling vil trolig medføre at man som eiere må tilføre noe mer kapital til selskapet slik at man kan avvikle driften på en seriøs måte. Størrelsen på et slikt beløp er ikke avklart.

Selskapet har i dag en aksjekapital på rett i overkant av 100.000 kroner. Sentrum BA er hovedaksjonær med 42 % eierandel. Fredrikstad kommune er største offentlige aktør med 30 % eierandel. Flere mindre eiere innehar til sammen ca 28 % eierandel, inklusive Hvaler kommune.

En tilførsel av aksjekapital vil kunne sikre selskapet en bedre økonomisk plattform for det videre arbeidet. Selskapet trenger i størrelsesorden 500.000-600.000 kroner for å bære den likviditetsmessige utfordringen man har i selskapet. Kommunens andel av emisjonen, på inntil 300.000 kroner, foreslås tatt fra kommunens næringsfond. Næringsfondets saldo er pr i dag 10,4 millioner kroner.

Det arbeides i disse dager med modellen for emisjonen.

Ansattes medbestemmelse

Det er ikke gjennomført drøftinger eller annen kontakt med de tillitsvalgte i denne saken.

Vurdering

Fredrikstad kommune har gjentatte ganger, sammen med styreleder, vært sitt ansvar bevisst og bidratt til å løse likviditetssituasjonen i selskapet. Arbeidet med utviklingsoppgaver, markedsføring, messedeltakelse, lokale prosjekter og turistinformasjon medfører store

svingninger i forhold til kapitalstrømmene. I en tett dialog med kommunen, og andre eiere, har man klart å sikre likviditetsstrømmen frem til nå på tross av en aksjekapital på rundt 100.000 kroner.

Man har til nå hatt treårige avtaler som har regulert det arbeidet Opplev Fredrikstad skal utføre for kommunen. Den eksisterende avtalen går ut ved årsskiftet og man er i ferd med å reforhandle denne for de neste tre årene. Det er naturlig å se dette i sammenheng med den planlagte emisjonen. For Fredrikstad kommune er det viktig at man i avtalen bidrar til å sikre drift av eksempelvis Roald Amundsens minne, byens turistkontorer og gjestehavnrollen langs elven. Videre er det viktig å sikre kontakten med fylkeskommunens satsning på reiseliv og opplevelsesbaserte næringer, samt å sikre ivaretagelsen av Fredrikstads gode rykte som turistmål.

I påvente av emisjonen er det viktig for Fredrikstad kommune at man klarer å sikre driften i selskapet de kommende månedene. Alternativet til å sikre driften vil være å gå mot en styrt avvikling av selskapet. En avvikling er uansett ikke en optimal løsning da man, i en by på Fredrikstads størrelse, er nødt til å ha en eller annen form for turistkontor eller destinasjonsselskap. For Fredrikstad kommune vil en styrt avvikling trolig medføre at man uansett må inn med midler.

Daglig leder har sammen med styret startet arbeidet med selskapets nye virksomhetsplan. Fredrikstad kommune har et særlig ansvar i å sikre at kommunens "offentlige ansvar" videreføres i forhold til å markedsføre og informere om Fredrikstad som turistmål. Videre vil det etter emisjonen bli nødvendig å ta en gjennomgang av de øvrige aktivitetene for å se om man kan spisse arbeidet mer mot områder som kan sikre inntjening parallelt med at man ivaretar den offentlige vertskapsrollen.

Rådmannen vurderer det som viktig at man i denne fasen klarer å sikre fortsatt drift i Opplev Fredrikstad. Arbeidet med å få med de private aktørene i den planlagte emisjonen, vil være avgjørende. Det er et mål å sikre det private næringslivs innflytelse i selskapet og det offentliges relative andel bør derfor ikke økes.

I den videre driften vil det være naturlig å arbeide videre med å spisse virksomhetsplanen basert på de erfaringene man har gjort de siste årene. Her vil kommunens styrerepresentanter inneha en viktig rolle sammen med andre sentrale aktører innenfor næringen. Fredrikstad kommune vil på det sterkeste anbefale byens reiselivsaktører, handelsbedrifter og industri å sørge for at man bidrar til et sterkt og godt destinasjonsselskap som arbeider for at Fredrikstad skal være et attraktivt turistmål og et godt sted å bo.